

การรับมือกับการใช้ความรุนแรงสุดโต่งกับ สภาวะหวาดกลัวอิสลาม

IPP
24

Insider Peacebuilders Platform

พื้นที่กลางสร้างสันติภาพจากคนใน

กรกฎาคม
2560
ปัตตานี

หัวข้อ:	การรับมือกับการใช้ความรุนแรงสุดโต่งกับสภาวะหวาดกลัวอิสลาม
เวลา:	30 กรกฎาคม 2560
สถานที่:	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

หัวข้อ “การรับมือกับการใช้ความรุนแรงสุดโต่งกับสภาวะหวาดกลัวอิสลาม” นี้จะมีวิทยากร 3 ท่านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ได้แก่ **Dr. Sri Yunanto**¹, **Dr. Angel Damayanti**² และ **ดร.สุชาติ เศรษฐมาลินี**³

Islam and Counter Violent Extremism

อิสลามกับแนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่ง

Dr. Sri Yunanto เริ่มต้นด้วยการให้ภาพรวมปรากฏการณ์ความรุนแรงสุดขั้วในอินโดนีเซีย อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีประชากรมุสลิมมากที่สุดในโลก ส่วนใหญ่เป็นมุสลิมสายกลาง ด้านหนึ่งก็ส่งเสริมเรื่องขันติธรรม (Tolerance) การเคารพกลุ่มชาติพันธุ์/ศาสนากลุ่มอื่นๆ ในอีกด้านหนึ่งอินโดนีเซียก็ถูกโจมตีจากการก่อการร้ายหลายปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการใช้คำสอนอิสลามเป็นตัวขับเคลื่อนการโจมตีนี้ นี่เป็นความย้อนแย้ง

เมื่อเป็นเช่นนั้น จึงเกิดคำถามว่าระหว่างแนวคิดแบบมุสลิมสายกลางกับสายที่ส่งเสริมการใช้ความรุนแรง สายไหนเป็นแนวคิดอิสลามที่ถูกต้องกันแน่?

- **Radicalism = การเปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคน (+) → แนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่ง (-)**

ก่อนอื่นลองมาดูนิยามคำว่า radicalism ในทางวิชาการ รากศัพท์ radicalism ใช้ในความหมายทางบวก นั่นคือ การทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงแบบถอนรากถอนโคน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นเพื่อปรับปรุงสภาพที่เป็นอยู่

¹ **Dr. Sri Yunanto** สอนอยู่ที่มหาวิทยาลัยมุฮัมมาดีเยฮ์ (Universitas Muhammadiyah Jakarta) และมหาวิทยาลัยคริสเตียนแห่งอินโดนีเซีย ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาองค์กรต่อต้านการก่อการร้ายแห่งอินโดนีเซีย มีผลงานตีพิมพ์หนังสือหลายเล่มเกี่ยวกับแนวทางการเมืองอิสลาม (political Islam) และแนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่ง (extremism) ซึ่งจะกล่าวถึงภาพรวมปรากฏการณ์แนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่งระดับโลกและปรากฏการณ์นี้ส่งผลต่อพัฒนาการในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างไรบ้าง

² **Dr. Angel Damayanti** เป็นอาจารย์ประจำคณะสังคมศาสตร์และรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยคริสเตียนแห่งอินโดนีเซีย (Universitas Kristen Indonesia) เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องความมั่นคงและความขัดแย้งด้านศาสนา สนใจแนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่ง ปัจจุบันกำลังทำวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชาวคริสต์กับมุสลิมในอินโดนีเซีย จะมาเล่าถึงงานวิจัยที่ทำอยู่

³ **ดร.สุชาติ เศรษฐมาลินี** ผู้อำนวยการสถาบันศาสนา วัฒนธรรม และสันติภาพ หัวหน้าสาขาวิชาสันติศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ เชียงใหม่ งานวิจัยล่าสุดเกี่ยวกับเรื่องการสร้างสันติภาพในสังคมพหุรัฐทางศาสนาและชาติพันธุ์กรณีศึกษาชุมชนมุสลิมในภาคเหนือ จะพูดถึงปรากฏการณ์ความหวาดกลัวอิสลามและแนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่งว่าส่งผลอย่างไรต่อชุมชนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ศาสนาในประเทศไทย

ขณะนั้น คำคำนี้ส่วนใหญ่ใช้กันในหมู่ชาวอเมริกันในภาคประชาสังคมระหว่างประเทศหรือภาคประชาสังคมที่ทำงานเรื่องสิทธิมนุษยชน เพศสภาพ และสันติภาพ

แต่ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คำคำนี้ถูกใช้ในความหมายเชิงลบ หมายถึงการส่งเสริมการใช้ความรุนแรง ส่งเสริมการทำสิ่งผิดกฎหมาย ในอินโดนีเซีย คำว่า radicalization ถูกใช้เพื่อส่งเสริมอุดมการณ์ที่แตกต่างไปจากอุดมการณ์รัฐ ปัจจุบันคำคำนี้ถูกตีความในเชิงลบ และในที่นี้ จะใช้คำนี้ในลักษณะของความหมายเชิงลบ นั่นคือ “แนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่ง”

- **รากเหง้าของ Islamophobia**

คำว่า Islam มาจากคำว่า *สะลาม* หมายถึงสันติภาพ และ *อีมาน* คือการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของอุดมการณ์ ที่มีรากเหง้ามาจากคำว่า *อะมาน* หมายถึงความปลอดภัย ความมั่นคง หรือสันติภาพ รวมถึงคำว่า *ฮาเมน* ที่เราพูดว่าขอให้พระเจ้าอวยพรเรา

พันธกิจที่ยิ่งใหญ่ของอิสลามในฐานะศาสนาคือการส่งเสริมความมั่นคง ปลอดภัย และสันติภาพให้เกิดขึ้นในโลก ไม่เฉพาะประชาคมมุสลิมเท่านั้นแต่เป็นประชาคมโลกหรือมนุษยชาติ คำนี้จะเชื่อมโยงกับคำว่า “*Rahmatan lil alamin*” ซึ่งหมายถึงสันติสุขจงเป็นไปเพื่อทุกอย่างในจักรวาลนี้ ถ้าดูจากประวัติศาสตร์อิสลาม แนวคิดนี้ถูกนำไปปฏิบัติโดยท่านศาสดามุฮัมมัดและประกาศมายาวนาน ทั้งการส่งเสริมความยุติธรรมและสวัสดิการสังคมด้านต่างๆ

อย่างไรก็ดี แม้อิสลามจะเป็นศาสนาเพื่อสันติภาพ แต่ขณะนี้อิสลามกลับถูกมองว่าเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของโลก เป็นภัยคุกคามที่ประกอบไปด้วยเรื่องยาเสพติด โจร รวมถึงการก่อการร้ายต่างๆ ในแวดวงวิชาการมีการคุยกันว่า การมองเรื่องภัยคุกคามความมั่นคงเดิมเป็นเรื่องการทหาร แต่ตอนนี้เป็นเรื่องการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ ด้วยเหตุนี้อิสลามจึงถูกมองเป็นภัยคุกคาม เมื่อระบบถูกคุกคามทำให้คนทั้งโลกวิตกกังวล ทำให้เกิดอาการหวาดกลัวอิสลามขึ้น

กล่าวโดยรวมแล้วการก่อการร้ายมีการใช้อิสลามเป็นสัญลักษณ์ ตั้งแต่เหตุการณ์ 9/11 เรื่อยมา มีการใช้สัญลักษณ์อิสลามในการส่งเสริมหรือเผยแพร่เรื่องการก่อการร้ายทั่วโลก รวมถึงการใช้ความรุนแรง

- **จาก Al-Qaeda ถึง ISIS + แนวคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่ง → ความหวาดกลัวอิสลาม**

องค์กรก่อการร้ายใหญ่ๆ ของโลก ได้แก่ **อัลไคด้า (Al-Qaeda)** ซึ่งมีองค์กรสาขาอยู่ทั่วโลก เช่นในแอฟริกา มีกลุ่ม *อะคิม* [Al-Qaeda in the Islamic Maghreb (AQIM)] *อาคัป* [Al-Qaeda in the Arabian Peninsula (AQAP)] ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี *เจมาห์ อิสลามมียาห์* [Jemaah Islamiyah (JI)] ซึ่งมีสาขาอยู่ในมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และออสเตรเลีย

ในบริบทอินโดนีเซียตั้งแต่ปี 2005 เป็นต้นมา ธรรมชาติของการก่อการร้ายเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ก่อนหน้านั้น ธรรมชาติของการก่อการร้ายคือมีโครงสร้างที่ชัดเจนและกระทำการโดยองค์กรที่มีโครงสร้างชัดเจนอย่าง JI ปรากฏการณ์อย่างกรณีระเบิดที่บาห์ลีและที่สถานทูตออสเตรเลียซึ่งทำให้คนเสียชีวิตหลายคน มีการทำลายสถานที่และโครงสร้างอำนาจรัฐ แต่ธรรมชาติการโจมตีการก่อการร้ายเปลี่ยนแปลงไปหลังปี 2005 กล่าวคือเป็นการกระทำขององค์กรที่ไม่มีโครงสร้างเป็นชนกลุ่มเล็กๆ ก่อการเล็กๆ มีการโจมตีศัตรูที่อยู่ไกลออกไปในประเทศตะวันตกหรือพวกยิว เป้าหมายไม่ใช่เป้าหมายที่อยู่ใกล้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือฝ่ายความมั่นคงที่อิสลามมองว่าเป็นศัตรูสามารถฆ่าได้อีกต่อไป แต่เป็นพลเรือน ปรากฏการณ์แบบนี้เป็นมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ดร. Yunanto วิเคราะห์ว่า ตั้งแต่ปี 2011 เป็นต้นมา อำนาจของอัลโคด้าลดลงเพราะรัฐมีบทบาทในการต่อสู้กับกลุ่มก่อการร้ายกลุ่มนี้ แต่ว่าหลังจากภัยคุกคามของอัลโคด้าก็มีกลุ่มก่อการร้ายที่มีเครือข่ายในประเทศต่างๆ เริ่มเกิดขึ้นมา ดังกลุ่มที่เรียกตัวเองว่า **ไอซิส (Islamic State หรือ ISIS)** ตอนนั้นไอซิสจำกัดพื้นที่เฉพาะในอิรักและทางตะวันตกเรียกว่า ISIL (Islamic State of Iraq and the Levant) ซึ่งเป็นเขตของอิรัก

เมื่อเปรียบเทียบกับอัลโคด้า ไอซิสมียุทธศาสตร์ที่แตกต่างในการส่งเสริมพันธกิจใช้ความรุนแรงเพื่อบรรลุเป้าหมาย กล่าวคือมีการใช้ยุทธศาสตร์รวมและแยก ทั้งสองกลุ่มขยายเครือข่ายของตัวเองออกไปทั่วโลก ในระดับภูมิภาคต่างๆ ดังเช่น กลุ่มตอลิบาน เจไอ อะคิม อาคิบในคาบสมุทรแอฟริกา ฯลฯ แต่ไอซิสมีวิวัฒนาการที่ค่อนข้างแตกต่างจากอัลโคด้า ขณะที่สาขาของอัลโคด้ามีการจัดตั้งโครงสร้างองค์กรอย่างดี แต่ไอซิสใช้ยุทธศาสตร์การดึงคนมาเป็นผู้ตาม (followers) ผู้ปวารณาตนอาจจะเป็นชนกลุ่มเล็กหรือคนคนเดียว ถึงสมรรถนะหลักของการรวมตัวของไอซิสจะอยู่ในพื้นที่แอฟริกา ซึ่งสหรัฐอเมริกา ก็รวบรวมกำลังทหารในการใช้ยุทธศาสตร์ต่อสู้กับกลุ่มไอซิส แต่ฝ่ายไอซิสเองก็มีการกระจายตัวออกไปด้วย จะเห็นว่าทั้งใน ฝรั่งเศส เบลเยียม แอฟริกาเหนือ ตะวันออกกลาง และจาร์ตา ภัยคุกคามขยายตัวไปทั่วทั้งมาเลเซียและสิงคโปร์ด้วย มีการโจมตีซ้ำๆ ในแอฟริกาตอนกลาง มีการโจมตีย่อยๆ ในลักษณะคนเดียวทำ ไม่จำเป็นต้องเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดหัวรุนแรง แต่ใช้ระบบออนไลน์ในการปลุกฝังแนวความคิดหัวรุนแรงแพร่ออกไปเรื่อยๆ

กลุ่มก่อการร้ายเหล่านี้ปฏิบัติการภายใต้ความเป็นมุสลิม พันธกิจของกลุ่มก่อการร้ายคือใช้อิสลามในการสร้างปัญหาขึ้นมา ซึ่งไม่เพียงทำลายหลักความปลอดภัยเท่านั้นแต่ยังทำลายอุดมการณ์ของมุสลิมสายกลางด้วย เป็นที่แน่ชัดแล้วว่าการเคลื่อนไหวหรือปฏิบัติการของกลุ่มก่อการร้ายนี้ได้ก่อความหวาดกลัวในหมู่ชาวมุสลิมและคนที่ไม่ใช่มุสลิมไปทั่วโลก

ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเด็นเรื่องการก่อการร้ายนั้นทับซ้อนกับประเด็นความขัดแย้งทางศาสนา อย่างใน อินโดนีเซียมีความขัดแย้งระหว่างคริสต์กับมุสลิมในกรณีอัมบอน การก่อการร้ายซ้อนทับกับแนวคิดเรื่องความต้องการปกครองตนเองด้วย อย่างกรณีภาคใต้ของไทยและทางใต้ของฟิลิปปินส์ กลุ่มหัวรุนแรงหรือกลุ่มก่อการร้ายใช้อิสลามเป็นแบรนด์ (brand) ของตัวเอง ส่งผลทำให้คนหวาดกลัวอิสลามขึ้นมา คนที่ไม่ใช่มุสลิมรวมถึงรัฐในภูมิภาคนี้ต่างก็หวาดกลัว

อิสลาม รวมทั้งมุสลิมสายกลางก็หวาดกลัวด้วย นี่เป็นปัญหาไม่เฉพาะคนที่ไม่ใช่มุสลิมเท่านั้นแต่ยังเป็นปัญหาภายในชุมชนอิสลามเอง เพราะมองว่าอุดมการณ์แบบนี้ติดอยู่ในกรอบที่ว่า “ถ้าคุณไม่ใช่พวกเราคุณก็เป็นศัตรูของเรา” เป็นการมองแบบขาวดำ คนที่ไม่ใช่พวกเราถือว่าเป็น “กาเว” ปัญหาของความคิดสุดโต่งนี้ไม่ได้เป็นปัญหาของชุมชนอื่นเท่านั้น มันเป็นปัญหาของชุมชนมุสลิมเองด้วย

ความคิดนิยมความรุนแรงสุดโต่งไม่เพียงแต่ส่งผลเฉพาะความสัมพันธ์ของชุมชนมุสลิมกับไม่ใช่มุสลิมเท่านั้น แม้แต่ในชุมชนมุสลิมด้วยกันเองก็มีการถกเถียงว่าแนวคิดของตนจริงแท้แน่นอนกว่าของอีกกลุ่ม

ความหวาดกลัวอิสลามและการนิยมความรุนแรงสุดโต่งส่งผลต่อการทำงานของรัฐบาลที่ไม่เพียงสัญญาว่าจะคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนทุกคนเท่านั้น แต่มันส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของเรากับเพื่อนบ้านที่มีแนวคิดทางศาสนาต่างกันด้วย

• การรับมือปัญหาความรุนแรงสุดโต่งและความหวาดกลัวอิสลาม กรณีศึกษาอินโดนีเซีย

ในอินโดนีเซีย ปัจจุบันกลุ่มนิยมความรุนแรงที่อ้างว่าตนไม่ใช่ความรุนแรงนั้น แท้จริงแล้วกลับส่งเสริมความรุนแรงซึ่งขัดแย้งกับแนวทางปัญจศีล (Pancasila) ของประเทศ โดยส่งเสริมการก่อตั้งเคาะลีฟะฮ์⁴ แม้จะพูดว่าไม่ใช่ความรุนแรงแต่อันที่จริงแล้วปวารณาตนว่าจะสถาปนารัฐของประเทศมุสลิมทั่วโลก ยกตัวอย่างบรรดาประเทศตะวันออกกลางและมาเลเซียใช้ระบบราชาอาณาจักรเหมือนกัน อินโดนีเซียใช้ระบบพหุนิยม หรือระบบอิหม่ามในอิหร่านหรือสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน หรือรัฐที่แยกกิจการทางศาสนาออกไปอย่างตุรกี แนวคิดของกลุ่มนี้คือต้องการทำลายระบบรัฐชาติแล้วมาหลอมรวมกันเป็นเคาะลีฟะฮ์แบบเดียวกับที่เกิดขึ้นในยุคศตวรรษที่สาม ซึ่งตรงนี้เป็นภัยคุกคามต่อระบบรัฐเดี่ยวของอินโดนีเซียด้วยเหตุนี้ภารกิจของรัฐบาลอินโดนีเซียในการจัดการกับแนวคิดนิยมความรุนแรงนี้จึงต้องสอดคล้องกับอุปบัติการณ์ที่อุบัติขึ้นและขณะเดียวกันก็อธิบายวิธีการรับมือกับกลุ่มที่ต้องการแบ่งแยกรัฐมาตั้งเป็นเคาะลีฟะฮ์

แนวคิดการก่อการร้ายไม่เกี่ยวข้องกันเลยกับคำสอนของศาสนาใดๆ ก็ตาม เพราะทุกศาสนาในโลกมีจิตสำนึกส่งเสริมคุณค่าอันเป็นสากล นั่นคือทุกศาสนามีพันธกิจในการส่งเสริมสันติภาพ คนที่นับถือศาสนาต่างหากที่กระทำการก่อการร้าย อย่างเช่นลัทธิโอมชินริเกียวในญี่ปุ่น หรือกลุ่มหัวรุนแรงในอินเดียที่สังหารมุขมนตรีของรัฐ หรือยิวที่ลอบสังหารซีโมน เปเรช หรือกลุ่มคริสเตียนกรณิวงระเบิดที่โกลาโฮมา การโจมตีในไอร์แลนด์ ฯลฯ ที่จริงแล้วมันไม่เกี่ยวกับคำสอนของศาสนาแต่มีชนกลุ่มน้อยตีความศาสนาและอ้างมาเป็นเหตุก่อความรุนแรง

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายโดยเครือข่ายในประเทศเหล่านี้ และแน่นอนการต่อต้านการก่อการร้ายหรือการต่อต้านกลุ่มที่นิยมความรุนแรงสุดโต่งเป็นภารกิจใหญ่ของทั่วโลกและทุกประเทศ

⁴ รัฐเคาะลีฟะฮ์ (khilāfa) เป็นเขตการปกครองแบบหนึ่งในอาณาจักรมุสลิมที่มีประมุขเป็นเคาะลีฟะฮ์ที่มาจากปรีชญาว่าเป็นผู้สืบอำนาจมาจากนบีมุฮัมมัด ศาสดาของศาสนาอิสลาม

ในอินโดนีเซียมีความพยายามจัดตั้งหน่วยงานต่อต้านการก่อการร้ายระดับประเทศซึ่งมีผมเป็นที่ปรึกษา มีหน้าที่กำหนดแผนยุทธศาสตร์และประสานงานในแวดวงสถาบันของรัฐในการต่อสู้และป้องกันการก่อการร้าย อีกเรื่องหนึ่งซึ่งพัฒนาขึ้นมาก็คือเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับเสียงของคนสายกลางในการต่อสู้กับเรื่องเล่าของกลุ่มนิยมความรุนแรงที่อ้างศาสนา และส่งเสริมการสานเสวนาระหว่างคนต่างศาสนาและภายในชุมชนมุสลิมเองด้วย รวมถึงระหว่างมุสลิมสายกลางกับคนศาสนาอื่น

เราสร้างเวทีให้คนต่างศาสนามาพูดคุยกันเพื่อสร้าง “พื้นที่กลาง” ในการก้าวข้ามเส้นแบ่งทางอุดมการณ์ โดยมีมุมมองต่อศาสนาใน 3 ระดับ คือ

1. ศาสนาสอนเรื่องคุณค่า คุณค่าอะไรที่ทำให้เราทุกคนมาทำงานร่วมกัน เช่นเราเชื่อคุณค่าเรื่องการต่อต้านคอร์รัปชัน การส่งเสริมสันติภาพ คนทุกศาสนาก็ร่วมงานกันได้ เป็นการขับเคลื่อนเชิงประเด็น
2. ศาสนาสอนให้มองเรื่ององค์ความรู้ หากมองจากมุมมององค์ความรู้ คนต่างศาสนาสามารถเรียนรู้คำสอนของศาสนาอื่น อย่างเช่นผมเป็นมุสลิม ผมอาจเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านคริสต์ศาสนา ทำนองเดียวกันมองมันในแง่ว่าจุดเด่นของแต่ละศาสนามีอะไร
3. ศาสนาสอนให้ยอมรับความแตกต่าง ผู้นับถือศาสนาในโลกนี้สามารถยอมรับความแตกต่างและอยู่ร่วมกันได้ถ้าเราเรียนรู้ศาสนาใน 3 ระดับนี้

บทบาทหน้าที่ของรัฐในการรับมือกับความรุนแรงสุดโต่ง

1. ต้องทำให้อุดมการณ์รัฐไม่ไปขัดแย้งกับคำสอนที่แท้จริงของทุกศาสนา เป็นหน้าที่ของรัฐในการเปิดเวทีสานเสวนาว่านโยบายใดๆ ของรัฐจะเคารพคำสอนที่แท้จริงของทุกศาสนา โดยเป้าหมายทางนโยบายจะไม่ขัดแย้งต่อความเชื่อของศาสนาใดๆ ก็ตาม
 2. เพิ่มความเข้มแข็งของชุมชนศาสนาในการส่งเสริมความเข้มแข็งของกลไกรัฐ เพื่อจะทำงานด้วยกันในการให้ข้อมูลหรือวิพากษ์เชิงสร้างสรรค์ต่อรัฐเพื่อปรับปรุงการนำนโยบายของรัฐมาใช้ในทางปฏิบัติ
- นี่เป็นทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับศาสนา และชุมชนผู้นับถือศาสนาต่างๆ ในโลกกับรัฐบาลประเทศนั้นๆ ในการต่อสู้/รับมือกับกลุ่มนิยมความรุนแรง และจัดการกับปัญหาความหวาดกลัวอิสลามและความกลัวเรื่องอื่นๆ ที่มาจากนอกชุมชนมุสลิมด้วย

Islamophobia in Indonesia

สภาวะหวาดกลัวอิสลามในอินโดนีเซีย

Dr. Angel Damayanti จำกัดขอบเขตประเด็นมาพูดถึงความหวาดกลัวอิสลามเฉพาะในอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นงานวิจัยของเธอหลังเกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองของอินโดนีเซียเป็นต้นมา

- **อินโดนีเซีย ประเทศมุสลิมสายกลางใหญ่ที่สุดในโลก**

อินโดนีเซียเป็นประเทศที่มีความอดทนอดกลั้นและเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม มีความหลากหลายทางกลุ่มชาติพันธุ์และศาสนา รัฐบาลรับรองศาสนาที่เป็นทางการ 6 ศาสนา ศาสนาอื่นๆ ก็ได้รับการรับรองจากรัฐบาลด้วยเช่นกัน ผู้นำทางการเมืองจากทั่วโลกต่างชื่นชมว่าอินโดนีเซียเป็นประเทศประชาธิปไตย และเป็นประเทศมุสลิมสายกลางที่ใหญ่ที่สุดในโลก

อินโดนีเซียมีประชากร 250 ล้านคน 87.21% เป็นมุสลิม แต่เราไม่สามารถพูดได้ว่ามุสลิมในอินโดนีเซียเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในหมู่ชาวมุสลิมก็มีกลุ่มต่างๆ หลากหลายด้วยกัน อินโดนีเซียมีองค์กรสายกลางหลายกลุ่มด้วยกัน และมีกลุ่มที่เข้าร่วมกับกลุ่มชาตินิยมและกลุ่มหัวรุนแรงด้วย ซึ่งยังไม่มีข้อมูลชัดเจนว่าชุมชนมุสลิมที่เข้าร่วมกับสายสุดโต่งมีมากขนาดไหน

อินโดนีเซียมีผู้นับถือศาสนาอื่นๆ ด้วย ได้แก่ 6.96% นับถือคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ 2.91% เป็นโรมันคาทอลิก 1.69% นับถือฮินดู 0.72% นับถือพุทธ 0.05% นับถือขงจื้อ และศาสนาอื่นๆ อีก 0.5% กล่าวได้ว่าอินโดนีเซียเป็นสังคมพหุความเชื่อพหุวัฒนธรรม ดังที่ตัว ดร. แองเจิลเองนั้นพ่อเป็นมุสลิมแม่เป็นจีนนับถือคริสต์ ครอบครัวและชุมชนก็อยู่กันมาอย่างสงบสุข

สิ่งที่เกิดขึ้นในช่วง 2 ทศวรรษที่ผ่านมา ประเด็นการก่อการร้ายเริ่มเป็นที่วิตกกังวล กลุ่มก่อการร้ายมีความพยายามจะแทรกกฎหมายชะรีอะห์เข้าไปในรัฐธรรมนูญแห่งชาติ เริ่มปรากฏความขัดแย้งระหว่างระดับรัฐกับรัฐบาลท้องถิ่นระดับพื้นที่ ดังเหตุการณ์กรณี Ahok อดีตผู้ว่าจาการ์ตาที่นับถือคริสต์ได้สื่อสารเกี่ยวกับคำสอนอิสลามผิดพลาดไป ทำให้คนจาการ์ตา 60% ปฏิเสธไม่ยอมรับ Ahok จนบานปลายเกิดปัญหาความขัดแย้งระหว่างชุมชนคริสเตียนกับอิสลามในอัมบอน กรณีดังกล่าวทำให้เกิดปรากฏการณ์ความหวาดกลัวอิสลามขึ้นในอินโดนีเซีย

- **Islamophobia ในอินโดนีเซีย: บริบททางประวัติศาสตร์**

สภาวะหวาดกลัวอิสลามและความรุนแรงที่มาจากในนามของอิสลามสามารถย้อนกลับไปในอดีตตั้งแต่อินโดนีเซียได้รับเอกราชในปี 1945 ตอนนั้นมีการถกเถียงกันว่าประเทศเกิดใหม่จะตั้งเป็นรัฐศาสนาหรือเป็นรัฐเดี่ยวที่ยึดอุดมการณ์ชาตินิยม

(Islamic State vs Unitary State of Indonesia) ขณะนั้นกลุ่มชาตินิยมอิสลามเสนอให้ตั้งประเทศบนพื้นฐานของบัญญัติละแทนที่จะตั้งบนพื้นฐานกฎหมายชะรีอะฮ์ ขณะนั้นรัฐบาลเห็นว่าหลักบัญญัติละสอดคล้องคำสอนเรื่องคุณค่าของอิสลาม เพราะครอบคลุมเนื้อหาสำคัญหลักๆ ของกฎหมายอิสลาม

หลักบัญญัติละ คือเสาหลัก 5 ประการซึ่งถือเป็นอุดมการณ์ของรัฐ ได้แก่

1. เชื่อในพระเจ้าสูงสุดพระองค์เดียว เป็นอุดมการณ์ศาสนาที่พูดถึงว่าพระเจ้าเป็นเสาหลักแรกในประเทศของเรา แต่ไม่ได้หมายความว่าประเทศก่อตั้งขึ้นมาจากศาสนาเดียวแม้ว่าประชากรส่วนใหญ่จะนับถือศาสนาอิสลาม แต่ประเทศไม่ได้ตั้งอยู่บนฐานกฎหมายชะรีอะฮ์ รัฐบาลจะอำนวยความสะดวกแก่ทุกศาสนา
2. Humanity มนุษยชาติ อินโดนีเซียเป็นสังคมที่มีอารยะ เรามีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประชาชนอย่างเป็นธรรมและมีอารยะ
3. Unity ความเป็นเอกภาพในท่ามกลางความหลากหลาย เพราะอินโดนีเซียประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์/ศาสนา หลากหลาย มีประชากรจำนวนมาก เป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะสร้างความเป็นเอกภาพ
4. Democracy มีความเป็นประชาธิปไตย อินโดนีเซียมีตัวแทนทั้งรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น
5. Social justice ความยุติธรรมทางสังคม รัฐบาลมีพันธหน้าที่ในการสร้างความเป็นธรรมทางสังคมให้กับทุกคน

อย่างไรก็ดี หลังจากนั้นในปี 1948 มีกลุ่มที่ประกอบด้วยชุมชนอิสลามปฏิเสธรัฐธรรมนูญของชาติและยืนยันว่าต้องตั้งประเทศบนพื้นฐานของคำสอนชะรีอะฮ์ แล้วประกาศตั้งเป็น “**ดาร์ุลอิสลาม**” หรือ**รัฐอิสลามอินโดนีเซีย (Indonesian Islamic State)** ขึ้น ขบวนการนี้มีผู้สนับสนุนอย่างเข้มแข็งในสามภูมิภาค คือชวาตะวันตก อาเจห์ และมาคาซาในสุลาเวสี ตอนใต้ ขบวนการนี้พ่ายแพ้ไปหลังจากซูการ์โนขึ้นเป็นประธานาธิบดีคนแรกของอินโดนีเซียในทศวรรษ 1960 ตอนนั้นเชื่อกันว่าขบวนการนี้จบสิ้นไปแล้ว

แต่หลังการปฏิวัติอิหร่านช่วงทศวรรษ 1980 ขบวนการดาร์ุลอิสลามก็ฟื้นขึ้นมา มีการฟื้นจิตวิญญาณในการนำกฎหมายชะรีอะฮ์มาใช้ในรัฐธรรมนูญของชาติ เมื่อสิ้นสุดยุคซูฮาร์โตในทศวรรษ 1990 ขบวนการดาร์ุลอิสลามถูกแปลงเป็น**เจมาห์ อิสลามิยาห์ (Jemaah Islamiyah) หรือ JI** ทำการโจมตีก่อการร้ายหลายครั้งในอินโดนีเซีย ไม่ว่าจะเป็นการระเบิดในวันคริสต์มาสอีฟ การวางระเบิดที่บาห์ลีทั้งสองครั้ง การระเบิดที่โรงแรม JW Marriott และการโจมตีเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ Medan

ขบวนการนี้ไม่ใช่ขบวนการแบ่งแยกดินแดนแต่เป็นกลุ่มก่อการร้ายที่ใช้สัญลักษณ์ของอิสลาม ใช้ความรุนแรงในนามของอิสลาม จึงเป็นการทำลายภาพลักษณ์ของอิสลามที่เป็นศาสนาแห่งสันติ ทำลายความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนศาสนาอื่นกับอิสลาม

หลังการเปลี่ยนผ่านการเมืองในอินโดนีเซียปี 1998-9 เริ่มเข้าสู่ยุคปฏิรูปประเทศ (1999) เกิดความเปลี่ยนแปลงใหญ่หลวง 2 ประการคือ

1. คนอินโดนีเซียมีเสรีภาพมากขึ้น หลังจากอยู่ใต้การปกครองแบบกึ่งเผด็จการมา 30 กว่าปี พอเข้าสู่ยุคปฏิรูป ผู้คนมีเสรีภาพมากขึ้น สื่อก็มีเสรีภาพมากขึ้น มีเสรีภาพในการพูด เสรีภาพในการรวมตัว และมีการตั้งกลุ่มการเมืองต่างๆ มีการตั้งพรรคอิสลามรวมทั้งขบวนการอิสลามด้วย ซึ่งแน่นอนบางกลุ่มนิยมความรุนแรงและเป็นกลุ่มใช้อาวุธ
2. ระบบกระจายอำนาจที่ให้อำนาจไปยังรัฐบาลท้องถิ่นมากขึ้น ในบางด้านถือว่าเป็นเรื่องดีเพราะรัฐบาลท้องถิ่นสามารถกำหนดนโยบาย วางแผนการพัฒนาในพื้นที่ของตนได้ แต่ในอีกด้านหนึ่งอำนาจที่กระจายไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดความขัดแย้งกับสิ่งที่รัฐบาลกลางวางไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบางพื้นที่ได้รับการสนับสนุนโดยขบวนการอิสลามหัวรุนแรงหรือพรรคการเมืองอิสลาม

สถานการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้เกิดความหวาดกลัวอิสลามเกิดขึ้นในชุมชนของคนที่ไม่ใช่มุสลิม จากการวิจัยของ ดร. แองเจิลพบว่ามีโบสถ์ 600 กว่าโบสถ์ถูกทำลายหรือถูกทำให้หยุดการใช้งานไป โดยเฉพาะในพื้นที่ชวาตะวันตกซึ่งมีแนวคิดดาร์ลุอิสลามที่เข้มแข็ง

- **แนวทางแก้ปัญหาเพื่อรับมือกับสภาวะหวาดกลัวอิสลาม**

การจะบรรเทาสภาวะหวาดกลัวอิสลามเช่นนี้ทำได้อย่างไร ดร.แองเจิลบอกว่า

1. **สร้างความรับรู้ใหม่** ในสถานการณ์เช่นนี้เราพยายามสร้างการรับรู้ร่วมกันระหว่างชุมชนอิสลามกับชุมชนศาสนาอื่นว่าคุณค่าของอิสลามสอดคล้องกับคุณค่าของปัญญาดีและสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ไม่ว่าจะต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและยุติธรรม และการปฏิบัติกับทุกคนอย่างเสมอภาค เป็นคุณค่าที่สอดคล้องกับคำสอนของศาสนาและครอบคลุมอยู่ในรัฐธรรมนูญของชาติ
2. **ให้ความสำคัญกับสาระสำคัญในกฎหมายชะรีอะฮ์** เรื่องการใช้กฎหมายชะรีอะฮ์นั้น เราไม่ได้ใช้ภายใต้คำว่ากฎหมายชะรีอะฮ์ แต่เราดึงเนื้อหาสาระสำคัญในนั้นเข้ามาในรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว
3. **ส่งเสริมแนวคิด “Islam as rahmatan lil alamin”** เราส่งเสริมแนวคิดอิสลามในการเป็นแนวคิดที่ไม่สนับสนุนการก่อการร้ายโดยใช้ความรุนแรง เพื่อทำลายความชอบธรรมของกลุ่มก่อการร้ายที่ใช้สัญลักษณ์ของอิสลาม

4. สร้างชุมชนที่ทำงานร่วมกันในการส่งเสริมขนัตริธรรมและสันติภาพในสังคมพหุวัฒนธรรมอินโดนีเซีย ดังที่มหาวิทยาลัยคริสเตียนของ ดร.แองเจิลก็มีโครงการเชิญ ดร. ยูนาโนโตมาพูดคุยว่าอิสลามยุคใหม่เป็นอย่างไร และจะทำงานร่วมกันอย่างไรในการสร้างชุมชนที่มีความอดทนอดกลั้นที่จะสร้างสันติร่วมกัน

Islamophobia

โรคเกลียดกลัวอิสลามในสังคมไทย

ดร.สุชาติ เศรษฐมาลินี ได้รวบรวมข้อมูลปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นต่างกรรมต่างวาระในสังคมไทยตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา โดยนำมาจัดหมวดหมู่ว่ามันเกิดอะไรขึ้น มีที่มาอย่างไร มีการใช้วิธีการอย่างไรสำหรับสร้างความหวาดกลัวอิสลาม และมีเหตุผลรองรับที่ก่อให้เกิดโรคเกลียดกลัวอิสลามอย่างไร

• พัฒนาการแนวคิด Islamophobia

แนวคิดเรื่อง Islamophobia นั้นมีมาตลอดประวัติศาสตร์ของอิสลาม ในต้นทศวรรษ 1970 งานวิชาการสำคัญของ Edward Said เรื่อง *Orientalism* พยายามทำความเข้าใจว่านักวิชาการตะวันตกสร้างความเป็นอื่นให้คนอื่นขึ้นมาอย่างไร และก่อให้เกิดความหวาดกลัวอิสลามอย่างไร

ปลายทศวรรษ 1990 Islamophobia ได้อุบัติขึ้นเป็นวาทกรรมร่วมสมัยจากการพิมพ์รายงานในปี 1997 เรื่อง “อิสลามโมโฟเบีย: สิ่งท้าทายสำหรับเราทั้งหมด” (Islamophobia: A Challenge for Us All) ที่เริ่มสนใจว่ามีการทำร้ายแสดงความก้าวร้าว ใช้วาจาเหยียดหยามต่อคนมุสลิมที่อยู่ในยุโรป รายงานชิ้นนี้จัดทำโดยองค์กรพัฒนาเอกชนด้านความสัมพันธ์เชื้อชาติ เพื่อเรียกร้องความสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการทำร้ายชาวมุสลิมในสังคมเสรีประชาธิปไตยตะวันตก

The 1997 Runnymede Trust อธิบายว่า **อิสลามโมโฟเบีย หมายถึง “ความสะพรึงกลัวหรือความเกลียดต่อศาสนาอิสลาม ดังนั้นจึงเกิดความกลัวและเกลียดต่อชาวมุสลิมทั้งหมดหรือส่วนใหญ่”**

ปรากฏการณ์ที่ขยายวงของ Islamophobia เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2002 (หลังเหตุการณ์ 9/11 ปี 2001) หลังจากนั้นมียุทธศาสตร์เรื่องเกี่ยวกับอิสลามโมโฟเบียออกมาหลายชิ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งไม่ได้มีข้อเห็นพ้องต้องกันทั้งหมดจากนักวิชาการเป็นการพูดรวมๆ ว่า Islamophobia คืออะไร

องค์กรความร่วมมือของอิสลาม (Organization of Islamic Cooperation) หรือ OIC ได้รวบรวมเป็นรายงานที่น่าสนใจ ยกตัวอย่างเว็บไซต์ที่รายงาน OIC อ้างถึงคือ FreePatriot.org พูดถึงหลังเหตุการณ์ในประเทศอียิปต์ ในหมู่บ้านแห่งหนึ่งชาวมุสลิมจับเด็กคริสเตียนโยนลงมาจากชั้นสาม แต่อันที่จริงแล้วเหตุการณ์นั้นเกิดที่เชียงใหม่ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้อง

ใดๆ กันเลย ปรากฏการณ์แบบเดียวกันนี้เกิดขึ้นเยอะมาก และจะเป็น pattern หรือแบบแผนซึ่งในเมืองไทยหรือที่อื่นๆ เอามาใช้มากมาย

ปรากฏการณ์ Islamophobia ที่เกิดขึ้นในยุโรปขยายวงกว้าง มีการพ่นสีที่หน้ามัสยิด เอาหัวหมูไปแขวนที่ประตูมัสยิด ซึ่งบ้านเราความรุนแรงยังไม่ถึงขั้นนี้

• Islamophobia ในสังคมไทย

อ.สุชาติเล่าว่าตนเติบโตในภาคเหนือ ไม่รู้สึกเลยว่าชาวพุทธในเชียงใหม่ต่อต้านมุสลิม จนกระทั่งอายุ 50 จึงเริ่มมีความรู้สึกถึงการคุกคาม เห็นได้จากการหยิบยกเนื้อความในหนังสือเล่มสำคัญคือ พิชัยยุทธ์ สยามพันธกิจ. 2552. **ตลาดีต่ำปง**. สยามมิส พับลิชชิ่ง เฮาส์. เล่าถึงแผนมุสลิมจะยึดครองประเทศไทย มีการถ่ายเอกสารจากหนังสือเล่มนี้เผยแพร่ล่าสุด “กลุ่มปกป้องพระพุทธศาสนา” ออกมาขยายต่อเรื่องกลยุทธ์ที่ใช้ (ตลาดีต่ำปง) แผนยึดประเทศไทยในสิบปี

นโยบายเชิงรุกในการยึดครองแผ่นดินไทย ภายใน 10 ปี

กลยุทธ์ที่ใช้มีดังนี้ (ตลาดีต่ำปง) ต้องเจาะให้ไทยมันเลือดไหลหมดตัว แล้วมันจะค่อยๆ ตายโดยที่

1. ต้องยุยงมันให้ทะเลาะกันในหมู่พระสงฆ์ นักการเมือง นักศึกษา ประชาชน ทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ ต้องใช้เงินในการทำ CD ให้สถาบันเสื่อม ต้องใช้เงินมากก็ยอม ทำลายติดต่อกัน โดยส่งคนเข้าทุกพรรค
2. การขโมยเด็กไทยพุทธที่ทำมา 39 ปีแล้ว ต้องทำต่อ นำมาฝึกการโจรกรรม ทำระเบิด เด็กที่ฝึกไว้เหลือไม่กี่ร้อยคงต้องใช้เงินไปซื้อเด็กทางภาคเหนือ อีสาน หรือแหล่งสลัมในภาคกลาง ถ้าไม่ได้เด็กไทยพุทธตามจำนวน ก็ต้องหลอกล่อพ่อแม่มุสลิมว่า ขอลูกส่งไปเรียนนอกประเทศไทย แต่ต้องไปเรียนภาษาอาหรับที่ป้อนะทางภาคใต้ก่อน เอาเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี
3. การจ้างคนทำลายพระสงฆ์และวัดไทย ยังต้องทำต่อเนื่อง เอาคนของเราแทรกเข้าไปในวัดไทยให้มากที่สุด และวางคนตีโอบทางภาคเหนือลงมาโดยเร็ว โดยใช้มุสลิมผู้ใหญ่นำไปค้าขายโรตีสีและของที่ระลึก

- 4. อยุ่ให้คนไทยพุทธและอิสลาม 3 จังหวัดได้มีการศึกษา ให้เฝ้าโรงเรียน ฆ่าครู สร้างปอเนาะเพื่อการปลุกระดม
- 5. เพิ่มประชากรมุสลิม ให้ชายหญิงแต่งงานเมื่อมีอายุ 12-13 ปี เพื่อเร่งสร้างกลุ่มมุสลิมที่เข้มแข็ง
- 9. การฆ่าคนพุทธเพิ่มมุสลิม ทำให้ได้วันละ 2,000 คน
- 12. การสร้างสถานการณ์เรื่องมุสลิมได้ถูกรังแก ต้องทำต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิดมากๆ ให้กลุ่มอัลไคด้ารู้ เพื่อส่งต่อให้เจอ เข้าวางแผนทำลายล้างมัน
- 29. ให้เงินเจ้าหน้าที่ทางชายแดนไทย ให้ช่วยเหลือกิจการของเรา ชื่อพรรคการเมืองไทย ทำลายศาสนาพุทธ สถาบันชาติ สถาบันกษัตริย์ โดยด่วน

ผลตอบรับจากการเผยแพร่ *ดาราดีต้าบง* มีคนจำนวนไม่น้อยที่เชื่อ มีคนส่ง *ดาราดีต้าบง* ในไลน์กลุ่มซึ่งมีหลายร้อยคนอยู่ในนั้น มีนายทหารผ่านศึกนอกราชการคนหนึ่งโพสต์ทันทีว่าพร้อมจะจับปืนเพื่อเช่นฆ่าพวกมุสลิมให้สิ้นไปจากแผ่นดินไทย ทั้งที่เป็นข้อมูลที่ดีเหมือนไร้สาระแต่มีคนจำนวนไม่น้อยที่เชื่อ มันมีสาเหตุจากอะไร

- **สาเหตุ (ที่มาของ Islamophobia)**

- (1) **ความรุนแรงในโลกมุสลิมจากภายนอก**

ปรากฏการณ์ความรุนแรงระดับกว้างที่เกิดขึ้นในโลกมุสลิม โดยเฉพาะหลังปี 2001 เป็นต้นมาทั้ง ISIS อัลไคด้า บังคับภายนอกมีความสำคัญที่ทำให้คนมองอิสลามเชิงกระด้าง

- การวาดภาพอิสลามอย่างแข็งกระด้างมีความเป็นเนื้อเดียวกันทั้งหมดในโลกอิสลาม
- การมองว่าศาสนาอิสลามมีคุณค่าที่แตกต่างไปโดยสิ้นเชิงจนเข้ากันไม่ได้กับศาสนาและวัฒนธรรมอื่นๆ เป็น
- มองว่าคำสอนของศาสนาอิสลามสนับสนุนการใช้ความรุนแรงในสังคม คุกคาม ก้าวร้าวป่าเถื่อน
- มองศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่มีอุดมการณ์เป้าหมายทางการเมือง (political Islam)
- มองว่าเป็นเรื่องปกติและเป็นธรรมชาติที่จะต้องช่วยกันต่อต้านอิสลาม

อ.เล่าว่าตอนไปบรรยายในมหาวิทยาลัยต่างๆ สิ่งแรกที่ทำคือแจกกระดาษแผ่นเล็กให้นักศึกษา โจทย์คือเมื่อนึกถึงคำว่า *อิสลาม* นักศึกษานึกถึงอะไร แน่นอนเขานึกถึง *ความรุนแรง, ISIS, อัลกออิดะฮ์, การไม่กินหมู, ผู้หญิงสวมฮิญาบ* นี้คือความเข้าใจเบื้องต้นของคนที่มีอิสลาม

(2) ความรุนแรงจากสถานการณ์พื้นที่สามจังหวัดภาคใต้

ความขัดแย้งไม่ได้เพิ่งเกิด ปะทุมาสิบกว่าปีแต่ยังจำกัดอยู่ในสามจังหวัดอยู่มาก คนทางเหนือทางอีสานยังไม่รับรู้มากจนกระทั่งช่วงหลัง เห็นได้จาก “หนังสือจากผู้คัดค้านการสร้างมัสยิด จ.น่าน ถึงท่านจุฬาราชมนตรี”

หนังสือจากผู้คัดค้านการสร้างมัสยิด จ.น่าน ถึงท่านจุฬาราชมนตรี

- 1) ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในวิถีการปฏิบัติศาสนกิจ ตลอดจนการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนสองศาสนา
- 2) ราษฎรในพื้นที่หวาดกลัว หวาดระแวง ต่อผู้นับถือศาสนาอิสลามซึ่งมีสาเหตุมาจากความไม่สงบใน จชต. ซึ่งมีคนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม และข่าวสารจากญาติที่ลงไปทำงานในพื้นที่ พบว่าความไม่สงบส่วนใหญ่เป็นการสังหารชาวไทยพุทธ ชาวบ้านจึงไม่มีความไว้วางใจ
- 3) การประกอบศาสนกิจการละหมาดวันละ 5 ครั้ง มีการใช้เสียงรบกวนชุมชนใกล้เคียง
- 4) ชุมชนจึงมีมติขอทำความเข้าใจกับชาวบ้านก่อน
- 5) หากยังยืนยันที่จะสร้าง โดยไม่สร้างความเข้าใจ ชาวบ้านจะต่อต้านจนถึงที่สุด

ตัวเลขที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ประชากรมุสลิมเสียชีวิตมากกว่าไทยพุทธ โดยที่ไทยพุทธบาดเจ็บมากกว่ามุสลิม แต่ความจริงบาดเจ็บทั้งพุทธทั้งมุสลิม แต่นี่คือการรับรู้ของคน มันมีช่องว่างมากมาย เพราะฉะนั้นเรื่องความรุนแรงในภาคใต้มันไปถึงคนทางเหนือทางอีสานในอีกมุมหนึ่ง

นี่คือภาพที่แพร่ในโซเชียลมีเดียเพื่อสร้างความหวาดกลัวอิสลาม และนี่คือสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นในสื่อต่างๆ

โพธิ์จน์ บุญญา added 5 new photos
6 at 7:27am

ดูให้เกิดสติ.....

ไม่ได้เสียมหรือขุง. แต่กับกลุ่มคนที่ทำอย่างนี้กับพระแก้ว ไม่มีอาวุธหรือกำลังที่จะขัดขืน. มันสมควรที่จะให้อภัยหรือทอหอย. พระมรณะภาพไปเท่าไรแล้ว.

ชาวบ้านดาสีตาสา เสียชีวิตไปก็รายแล้ว และมีแนวโน้มน่าจะฆ่าเรื่อยๆ แล้วเมื่อไหร่มันถึงจะจบเมื่อไหร่จะกวาดล้างไอ้ลัทธิอุบาทว์นี้สักที. ให้มันหมดไปจากแผ่นดินของเรา

ขอภัยที่ต้องนำภาพเก่ามาแสดง. ไม่มีเดนาจะลบหลู่ผู้เสียชีวิตแต่อย่างใด

เว็บไซต์อีสานไม่เอามัสยิด (www.isannomasjid.com)

หยุดก่อสร้างมัสยิดในถิ่นที่ไม่มีมุสลิมมาก่อน
เว็บไซต์อิสลามไม่เอามัสยิด
www.isannomasjid.com

ปัตตานีซ้ำ!! คนร้าย ชี้จยย.ประกบยิงแม่-ลูกเร่ขายที่นอน
ซึ่งมาจากจ.สุโขทัยพร้อมทั้งจดหมาย

วันที่ 25 กรกฎาคม 2017

คนร้ายเหิม ประกบรระหว่างชะลอ เร่ขายที่นอน
กระหน่ำยิงแม่-ลูกชายคนนอกพื้นที่ แม่เจ็บ-ลูกดับ
ยังทิ้ง จ.ม. ชู จนท.เชื่อสร้างสถานการณ์ปั่นความรุนแรง

(3) การที่ชาวพุทธไม่ได้รับความเป็นธรรมในพื้นที่ จชต.

จุฬารัณโทรหานายก เล่นลั่นกล่าวหาไทยพุทธสร้างความแตกแยกแท้จริงอิสลามมาลายูแบ่งแยกไปแล้ว หรือยังเดีวยังไม่ได้ตาเป็นกฎหมายจริงไม่จริง ก็ดูเอา กว่า 13 ปี กระทำรุนแรงต่อไทยพุทธและมุสลิมในพื้นที่ที่เห็น คนที่สร้างความแตกแยก กลับได้รับการอุปถัมภ์จากรัฐเหมือนกับเป็นญาติสนิท ทั้งที่ ความเป็นจริง เป็นผู้ก่อการร้ายสากล

ถ้าเป็นต่างประเทศปานนี้จัดการเด็กขาดไปนานแล้วไม่ปล่อยเรื้อรัง จนกลายเป็นมเหรี้งร้าย กัดกร่อนทำลายความสงบของชาติอย่างเช่นทุกวันนี้หรือจะเถียงว่าไม่จริง...??

คอนสร้างพุทธมณฑลปัตตานี	คอนสร้างมัสยิดกลางมุกดาหาร
<p>██████████ พวกที่คิดจะสร้างคือพวกสัตว์รกพยายามยั่ว ให้เกิดความขัดแย้ง</p>	<p>Suhimee Higpeya พวกมึงยากได้ลูกคงกำหรือลูกระเบิดกันแน่ถึงห้ามสร้างมัสยิด เขาไปสร้างบนหัวพ่อแม่มึงหรือยี่ไอ้ลิด เลียมมึงเขาเรื่องถูกใจ · ตอบกลับ · ๕2 · 53 นาที</p>
<p>██████████ มึงสร้างโรงระเบิดวันไหนเลย</p>	<p>รอยยาน มะดีเยาะ ทำไมไม่ให้ทำพวกเขาไปทำมัสยิดบนหัวท่านเธอถูกใจ · ตอบกลับ · ๕1 · 21 ชม.</p>
<p>██████████ ผมไม่เห็นด้วย คุณไปสร้างพุทธมณฑลที่มีไทยพุทธมากกว่าไหม</p>	<p>ถั้ฐาติ มะมิม มัสยิดของอิสลามไปสร้างบนแจตี่วัดมิงหลอมึงถึงมาต่อต้านถูกใจ · ตอบกลับ · ๕10 · 21 ชม.</p>
<p>██████████ สร้างความขัดแย้งชี้คุณพุทธตายชิวโมงเน่งงานนี้</p>	<p>Mee Cocacola ที่บ้านกูมึงก็ไม่ต้องสร้างวัดกูแหงนถูกใจ · ตอบกลับ · 22 ชม.</p>
<p>██████████ กุขอผลิซิท</p>	<p>AL Yusuf Samoh สรุปรวมึงจะสร้างความแตกแยก พวกมึงประกาศเป็นสังครุกับอิสลาม พวกมึงคิดผิด ไปตายซะถูกใจ · ตอบกลับ · ๕4 · 22 ชม.</p>
<p>นาลิกานู บุดูดีะเว รัฐบาลาคือรัฐมลายู ถ้าจะสร้าง อย่านาสร้างที่นี้ ถ้าไม่อยากเห็นสงครามศาสนา</p>	

Patani Peace สันติภาพปัตตานี **فردمان لپاتنی** Like Page

January 20 at 9:52pm · ๕

"เราไม่เอาพุทธมณฑลปัตตานี"
"ที่ปัตตานีดารุสสลาม"

- เราไม่ได้คัดค้านการสร้างวัด เพราะเราเข้าใจว่าพี่น้องชาวพุทธจำเป็นต้องมีวัด เพื่อเป็นสถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา แต่เราคัดค้านการสร้าง "พุทธมณฑล" ซึ่งหมายถึง "ดินแดนของชาวพุทธ" ทั้งที่ปัตตานีมีดินแดน "ปัตตานีดารุสสลาม" ... See More

ที่ปัตตานีดารุสสลาม

(4) คำสอนของศาสนาอิสลาม

“พวกเจ้าจงพาดฟันลงไปบนต้นคอทั้งหลายของพวกข้าศึกเถิด และจงพาดฟันทุกปลายนิ้วมือของพวกมัน นั้น เป็นคำบัญชาจากพระอัลเลาะห์ เพราะเหตุพวกเขาได้ต่อต้านอัลเลาะห์ และศาสนทูตของพระองค์”

ประเด็นก็คือว่า Islamophobia ที่เกิดขึ้นในยุโรป นักวิชาการยุโรปพบว่าถึงที่สุดรากเหง้าของปัญหาความรุนแรง อยู่ที่คำสอนของศาสนาอิสลามว่าอิสลามสอนให้ใช้ความรุนแรง “มุสลิมต้องฆ่าทุกคนที่ไม่นับถือศาสนาอิสลาม” นี่คือการคำสอนที่ถูกหยิบยกขึ้นมา

(5) ขยายประเด็นความขัดแย้งทางการเมืองสู่ความขัดแย้งทางศาสนา

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่จังหวัดเชียงใหม่ กรณีสวนอุตสาหกรรมดอยหล่อซึ่งองค์การอิสลามประจำจังหวัดเชียงใหม่ ต้องการขอพื้นที่ 800 ไร่ไปทำสวนอุตสาหกรรมฮาลาลที่จะรองรับการเติบโต ออบจ.เสนอคู่ขนานมาขอพื้นที่ 800 ไร่เพื่อเป็น บ่อทิ้งขยะ ก็มีการตั้งกรรมการ พอมีมติเลือกฮาลาล พวกนักการเมืองท้องถิ่นก็ขึ้นป้าย “ชาวดอยหล่อไม่เอานิคมอุตสาหกรรมฮาลาล” ปัญหาความขัดแย้งการเมืองแต่ถูกขยายวงกลายเป็นเรื่องศาสนา สิ่งที่เกิดขึ้นเราไม่ตอบโต้เพราะรู้ว่า พอขยายวงเป็นเรื่องศาสนาจะอันตรายและน่ากลัวมาก

- **วิธีการใช้ในการสร้างกระแส Islamophobia**

- (1) หนังสือ พิชัยยุทธ์ สยามพันธกิจ. 2552. ตาลาตีต้าบง. สำนักพิมพ์ สยามมิส พับลิชซิง เฮ้าส์
- (2) จงใจสร้างข้อมูลเท็จบิดเบือนความจริง

มุสลิมปลอมเป็นพระเพื่อสร้างภาพลักษณ์ยำเ้าให้ชาวพุทธ

โรงเรียนอิสลามขนาดใหญ่บุกรุกป่าสงวนบนเขายายเที่ยง (ในภาพคือมูลนิธิสันติธรรม ช.รามคำแหง 53)

ล่าสุด หลายคนอยากรู้คำแปลละหมาด ที่เราสวดท่องกันวันละ 5 ครั้งนั้นมีคำแปลว่าอะไร แปลออกมาได้ความว่า "โอ้บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย พวกเจ้าจงทำศึกกับบรรดาพวกไร้ศรัทธาที่อยู่ไกล เพื่อให้หมดเลื้ยงหนาม" นี่คืือสิ่งที่เกิดขึ้นและกระจายไปทั่วไ้ในขณะนี้

(3) จับแพะชนแกะ

ข่าวด่วน
พระหรือคนมาร

พุทธอิสระเมื่อวาน
นั่งล้อมา. บินรอบ
วัดพระธรรมกาย
เมื่อคืน ไปประชุม
กับอิสลาม
นี่อะไรกัน.
นายกกำลังทำอะไร

นายเตรียมมดล่อม
วัดพระธรรมกาย
เพื่ออะไร
เพื่อใคร
ใครอยู่เบื้องหลัง

หลังจากที่รบ.ประกาศใช้ม.44กับวัดพระ
ธรรมกาย!

เรือนรับรองใหม่ทำเนียบรัฐบาล
ชาวเน็ตจวก เหมือนมัสยิดชัดๆ!
ทำไมไม่สร้างทรงเอกลักษณ์ไทย

กรณีธรรมกาย (ภาพซ้าย) มีการแชร์ไปทั่วว่าพุทธอิสระมาสำรวจเตรียมมดล่อมธรรมกาย กลางวันอยู่บน ฮ. กลางคืนไปประชุมกับพวกมุสลิม ความจริงคือพุทธอิสระปักหลักอยู่สนามหลวง ในภาพเป็นการประชุมเมื่อนานมาแล้ว (ภาพกลาง) หลังจากใช้ ม.44 กับวัดธรรมกาย พล.อ.ประวิตรก็มาจับมือกับอิหม่าม ทั้งที่เป็นเหตุการณ์ในอดีต (ภาพขวาสุด) ทำเนียบรัฐบาลสร้างเหมือนมัสยิด เป็นต้น กลายเป็นจับแพะชนแกะกระจายกันไปทั่ว

(4) คลิปวิดีโอ

ชาวพุทธบึงกาฬ ไม่ต้องการมัสยิดอัศศอบีรีน
ในอำเภอปากคาด เอาจันออกไปซะ
วิระหุ โมเดล · 1,876 views

ชาวพุทธบึงกาฬ ไม่ต้องการมัสยิดอัศศอบีรีน
ในอำเภอปากคาด เอาจันออกไปซะ
วิระหุ โมเดล · 1,876 views

คำพูดจากคลิปวิดีโอ: “หากมัสยิดเกิดขึ้นในบึงกาฬ ภาพเหล่านี้ก็จะเกิดขึ้นในบึงกาฬ”
 “อิสลามอยู่ที่ไหน ความหายนะอยู่ที่นั่น”
 “เพราะเป็นที่รู้จักกันว่า มีคนพวกนี้ที่ไหน ความรุนแรงก็จะตามมา”
 “หากยอมให้สร้างมัสยิด อีก 10-20 ปี ข้างหน้า เตรียมชุดหลุมฝังลูกหลานได้เลย”
 “ต้องต่อสู้ทุกวิถี ขอย้ำนะ อย่าให้มัสยิดโผล่ขึ้นในบึงกาฬเด็ดขาด”

(5) เปรียบเทียบการถูกเลือกปฏิบัติระหว่างชาวพุทธกับมุสลิม

3 พ.ค.60 ห้างอิสลามเปิดตัว

เปิดแล้ว!! ห้างสาละงใหม่ป้ายแดง G.PA ซุปเปอร์มาร์ท บัตตานี
 นายมสต่อฟ้า ยอแม คณะกรรมการผู้บริหารห้าง G.PA ซุปเปอร์มาร์ท กล่าวไว้ จุดเด่นของห้างนี้คือ ...อาหารการกิน ที่เราคำนึงถึง...เรื่องสาละง. อาหารปลอดภัย ได้คุณภาพ...เพื่อตอบใจหทัยพี่น้องในพื้นที่ทั้งในส่วนของผู้บริโภคและในส่วนของผู้ผลิต 8 พฤษภาคม 2560

9 พ.ค.60 ห้างพุทธโดนระเบิด

เมื่อ 091407 พ.ค.60 คนร้ายลอบวางระเบิด (car bomb) ในบริเวณห้างบิ๊กซี อ.เมือง จ. บัตตานี เมืองต้นมีรายงานผู้ได้รับบาดเจ็บ 45 ราย และรถเสียหายนับร้อยคัน

(6) โมเดลความสำเร็จตัวอย่างจากต่างประเทศในการต่อต้านอิสลาม

พระมหากษัตริย์กล่าวว่า ประเทศเมียนมาร์คือต้นแบบการปกป้องรักษาพระพุทธศาสนาของเรา เพราะฉะนั้นเราต้องใช้ “วีระรัฐโมเดล” ดังที่ชาวพุทธไล่ฆ่าโรฮิงญา ถ้าวันนั้นเราไม่ทำอะไร อีก 20-30 ปีข้างหน้าเหตุการณ์จะไม่ต่างจากพม่า เราจึงต้องมาพูดคุยเรื่องนี้เพื่อหาแนวทางที่จะอยู่ร่วมกันในอนาคต

- ระดับของความเข้มข้นในการแสดงออก
 - Hate Speech (ในสื่อโซเชียล - ด่าซึ่งหน้า)

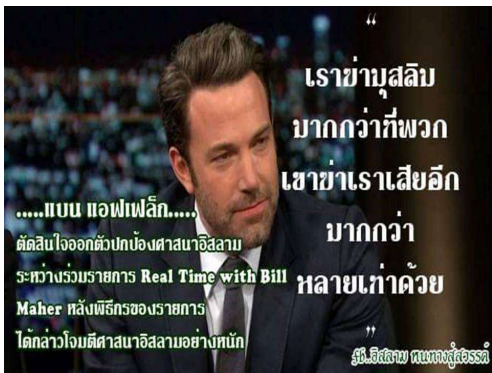

กรณีด่าซึ่งหน้าเกิดขึ้นที่ จ. เชียงใหม่ ผู้หญิงมุสลิมคลุมฮิญาบคนหนึ่งพาลูกเล็กสองสามคนไปคลินิก เด็กๆ ก็วิ่งเล่นในคลินิกนั้น หมอพูดกับเธอว่า “คุณควรหยุดมีลูกได้แล้ว คุณไม่รู้หรือว่าสังคมไทยไม่ชอบมุสลิม” น้องตอบว่า “ขอโทษค่ะคุณหมอ พ่อของหนูเป็นอาจารย์เกษียณมาจากมหาวิทยาลัยมหิดล พี่สาวสอนอยู่ในโรงเรียน ครอบครัวเราทำประโยชน์ให้สังคมไทยมาตลอด แล้วทำไมถึงรังเกียจพวกหนูหนัก” หลายต่อหลายครั้งมีสัญญาณที่แสดงออกมาซึ่งหน้าว่าเกลียดกลัวอิสลาม

- ใช้ความรุนแรง (ทำร้ายร่างกาย - ทำลายทรัพย์สิน)
- รณรงค์เคลื่อนไหว (ประท้วงการสร้างมัสยิดใน จ. เชียงราย น่าน เชียงใหม่ ฉะเชิงเทรา บึงกาฬ ฯลฯ บอยคอตสินค้าฮาลาล ยื่นหนังสือตรวจสอบองค์กรศาสนาอิสลาม)

- **ขอบเขตพื้นที่** ลามไปทั่วทั้งภาคเหนือ อีสาน กลาง ใต้
- **ปฏิกริยาจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและศาสนา**
 - ม. 44 คำสั่ง คสช.ที่ 49/2559 ออกมาตรการอุปถัมภ์คุ้มครองศาสนาต่างๆ ในประเทศไทย
 - คณะกรรมการ? ตั้งโดยรัฐบาล คสช. เพื่อตรวจสอบสื่อที่ปลุกปั่นสร้างความขัดแย้ง
 - คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
 - ระดับปัจเจกบุคคล (พุทธ-มุสลิม)

หากผู้คนจะนับถือศาสนาพุทธน้อยลง เพราะไปนับถือศาสนาอิสลามมากขึ้น ก็ไม่ควรโทษชาวมุสลิมว่ามาแย่งชิงชาวพุทธไป แต่ควรกลับมามองตนเอง เราชาวพุทธได้ทำหน้าที่ของตนเองดีแล้วหรือ

การมีวัดไทยคนอื่น จนถึงกับลงมือทำร้ายเขา มาเขา เผาบ้านเรือน และศาสนสถานของเขา เท่ากับประจานตนเองว่าไม่ได้ปฏิบัติตามคำสอน ในศาสนาของตนเองเลย และยังทำให้ผู้คนเสื่อมศรัทธาในพุทธศาสนามากขึ้น

พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล
พระวิปยุทธนันทน์ วัดบึงทองใหญ่ ตำบลโพธิ์หวาย อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๖๑๑
กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย

อ.สุชาติยกคำกล่าวทิ้งท้ายว่า

“ผมคิดว่า การตั้งตนเป็นปฏิปักษ์กับศาสนาอื่นในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะพุทธต่อต้านมุสลิม หรือมุสลิมต่อต้านพุทธ มักเกิดจากความอ่อนแอศาสนาของสังคมนั้นๆ เอง ...

“จะต่อต้านศาสนาอื่นก็เพราะสงสัยในศาสนาของตนเองหรือมองไม่เห็นคุณค่าของศาสนาตัวเอง”

- นิธิ เอียวศรีวงศ์, “ต่อต้านอิสลามในภาคเหนือตอนบน” มติชน 15 ก.พ. 2559.

“ไม่เพียงคนที่ไม่ใช่มุสลิมที่ล้มเหลวที่จะเข้าใจมุสลิม แต่คนมุสลิมก็ล้มเหลวที่จะอธิบายตัวเอง”

- Akbar Ahmed

วิทยากรตอบคำถาม

Dr. Sri Yunanto:

- **ประเด็นเรื่องการใช้ความรุนแรงโดยอ้างศาสนา**

ไม่ว่าศาสนาใดเวลาเกิดสงครามขึ้นก็จะมีคำสอนรองรับ แต่ว่าโดยทั่วไปแล้วภารกิจสำคัญของศาสนาคือการสร้างความเจริญรุ่งเรืองและสันติภาพให้เกิดขึ้น การต่อสู้หรือสงครามไม่ได้รับอนุญาต หรือถ้าจะเกิดขึ้นก็เกิดภายใต้สถานการณ์ที่จำกัดที่จะต้องมีการดูแลอย่างดี และดำเนินการโดยนักวิชาการหรืออุลามาฮ์ของศาสนาอิสลาม ถ้ามีกลุ่มใดมาเนี่ยมาว่าสิ่งนี้มันเกิดขึ้นกับตัวเองหรือเกิดภัยคุกคามในชุมชนของตนแล้วทำให้เขาตีความอิสลามในทางที่จะใช้ความรุนแรง อย่างกรณีปาเลสไตน์ก็ถกเถียงกันได้ว่าเป็นประเด็นศาสนาหรือเป็นปัญหาทางการเมืองกันแน่ แต่ละกลุ่มก็ใช้ยุทธศาสตร์ของตัวเอง อาจใช้การทูตหรือการเมืองเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมสร้างความยุติธรรม ประเทศในตะวันออกกลางมีประสบการณ์การใช้ยุทธศาสตร์ที่ผิด เมื่อช่วงทศวรรษ 1970 มีการใช้กำลังทหารและเกิดสิ่งที่ไม่คาดฝันเกิดขึ้น

ประเทศทั่วโลกส่งเสริมอุดมการณ์ความยุติธรรม ต้องส่งเสริมวิธีการทางการเมืองในการสร้างความยุติธรรม ไม่ใช่ใช้กำลังทหาร สหประชาชาติเองก็สนับสนุน โดยประเทศมุสลิมส่วนใหญ่จะต้องทำพันธกิจที่มีความยุติธรรมความเสมอภาค ทุกศาสนาในโลกสามารถใช้คำสอนมาปกป้องตัวเอง แต่การกระทำเช่นนี้จะต้องมีฉันทามติในวงกว้างด้วย อาจจะเป็นสมาชิกของประชากรโลก จำเป็นต้องส่งเสริมแนวคิดแบบนี้

- **โรคหวาดกลัวอิสลามจะแก้ด้วยวิถีทางการเมืองหรือใช้หลักศาสนา**

ทุกศาสนาเมืองค์ประกอบทางการเมืองในคำสอนของตัวเอง แต่ระยะห่างขึ้นอยู่กับแต่ละศาสนา จำเป็นต้องเข้าใจว่าศาสนามีแง่มุมทางการเมือง อย่างไรในอินโดนีเซียกลุ่มศาสนาจะไปตั้งพรรคการเมืองก็ได้ เพราะอินโดนีเซียเป็นประเทศประชาธิปไตย มีเสรีภาพในการแสดงออกซึ่งอุดมการณ์ ดังนั้นการเมืองกับศาสนาไปด้วยกันได้ ถ้าศาสนาส่งเสริมวาระทางการเมืองซึ่งแตกต่าง/ขัดแย้งกับระบบสังคมการเมืองของประเทศก็จะเป็นปัญหา ขณะเดียวกันประเทศก็ต้องส่งเสริมและเคารพคำสอนของศาสนาทุกศาสนาเพราะเราเคารพในความหลากหลาย ต้องสอนคุณค่าของการเคารพคนอื่น จิตวิญญาณของผู้ที่นับถือศาสนาที่ต้องเป็นไปตามนี้ ผมสามารถกินอาหารร่วมกับคนที่ไม่ได้กินอาหารฮาลาลได้ หรือเพื่อนผมจะดื่มสุราก็ได้ เราสร้างสภาพที่สงบในสังคมที่มีความหลากหลาย ผมคิดว่าความหวาดกลัวอิสลามไม่ใช่มีเฉพาะในภาคใต้ของไทยแต่มันเกิดขึ้นทั่วโลก มันมีผลกระทบไปทุกที่ แต่ขอย้ำในกรณีของ “GAM” (Gerakan Aceh Merdeka หรือขบวนการปลดปล่อยอาเจะห์) ในอาเจะห์ ถือเป็นความขัดแย้งเชิงโครงสร้าง

กรณีอาเจะห์มีขบวนการสร้างรัฐอิสลามในอินโดนีเซีย มีการตั้งองค์กร GAM ขึ้นมา ความขัดแย้งมาพอดีเจอกับเหตุการณ์สึนามิเลยมีการพูดคุยกัน และมีการกำหนดให้อาเจะห์เป็นเขตปกครองตนเองซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่จะอำนวยความสะดวก

เกิดการตั้งเขตปกครองอาเจะห์ขึ้นมาในอินโดนีเซียซึ่งเป็นที่พอใจของทุกฝ่าย นี่เป็นกรอบทางการเมืองเพื่อแก้ปัญหาในนามของศาสนาและชาตินิยม

- **มีอากการความหวาดกลัวศาสนาอื่นนอกจากอิสลามใหม่**

มีคนที่กลัวคริสต์อยู่เหมือนกัน อย่างเรื่องการสร้างศาสนสถาน ถ้าเป็นพื้นที่ที่คนมุสลิมเป็นคนส่วนใหญ่ แล้วมีชาวคริสต์จะสร้างโบสถ์ มุสลิมก็กลัวเหมือนกัน ชนกลุ่มน้อยโรฮิงญาที่หวาดกลัวชาวพุทธในชุมชนพม่า โดยสรุปแล้วอากการหวาดกลัวเป็นอากการที่เกิดขึ้นกับทุกศาสนา ศาสนามีสองด้าน ด้านที่เป็นสันติสุข อีกด้านทำให้เกิดความหวาดกลัว คำสอนของศาสนาทำให้เกิดความหวาดกลัว และการปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนาก็ทำให้เกิดความหวาดกลัวได้เช่นกัน

อิสลามในปัจจุบันเป็นศาสนาที่มีคนนับถือมากที่สุดเป็นอันดับสองรองจากคริสต์ ทำให้เกิดความหวาดกลัวอิสลาม การเมืองมากทีเดียว ปรากฏการณ์อิสลามโมฟเบียเกิดขึ้นทั่วโลก นี่เป็นงานของมุสลิมสายกลางที่เป็นคนส่วนใหญ่ที่ยังเงียบอยู่ สายกลางเป็นส่วนที่ส่งเสริมเรื่องสันติสุข เราทำงานร่วมกันได้กับอิสลามกระแสหลักรวมทั้งกับรัฐบาลและศาสนาอื่นนอกเหนือจากอิสลาม ผมคิดว่ามีกลุ่มพูดคุยกันระหว่างศาสนาต่างๆ มีการสนับสนุนการพูดคุยตรงนี้และมีเวทีที่ศาสนาต่างๆ มาร่วมกันสรรค์สร้างสันติภาพในโลก

- **ผลกระทบจากเหตุระเบิดบาหลี**

ผลกระทบของระเบิดในบาหลีมีผลระยะในเรื่องเศรษฐกิจและชาติพันธุ์ โดยเฉพาะในเกาะบาหลีที่คนส่วนใหญ่นับถือฮินดู การระเบิดครั้งใหญ่ที่สุดทำให้ชาวต่างชาติเสียชีวิต ผู้กระทำผิดถูกมองว่าเป็นมุสลิม ซึ่งมีผลให้ชนกลุ่มน้อยมุสลิมในบาหลีถูกคุกคามและถูกขับออกจากเกาะบาหลี เกาะล็อมบอกที่อยู่ติดกับบาหลีมีประชากร 50% เป็นมุสลิม บางเกาะเช่นเกาะดีมาร์ก็มีกลุ่มมุสลิมหัวรุนแรง นี่เป็นงานของรัฐที่ต้องทำงานกับมุสลิมสายกลางในการแก้ปัญหาสิ่งที่เรียกว่าการทำให้คนเกิดมีแนวคิดหัวรุนแรง จำเป็นต้องตีความคำสอนทางสายกลาง และคนที่หัวรุนแรงมักมาจากปัญหาเศรษฐกิจเป็นหลัก รัฐต้องแก้ปัญหาคความเหลื่อมล้ำควบคู่กันไปด้วย

- **ระบบการปกครองแบบเคาะลีฟะฮ์จะเป็นไปได้มากน้อยขนาดไหนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้**

การถกเถียงในแวดวงวิชาการในประเด็นนี้กล่าวว่า ระบบการเมืองการปกครองแบบเคาะลีฟะฮ์เป็นมรดกตกทอดมาจากประวัติศาสตร์ซึ่งในอิสลามนั้นมีระบบเฉพาะนี้ ระบบการเมืองในชุมชนของมุสลิมเป็นธุรกิจของคน ไม่ใช่ธุรกิจของพระเจ้า แต่วัตถุประสงค์ของระบบการเมืองนั้น อิสลามส่งเสริมหัวใจสำคัญหรือเป้าหมายของระบบชะรีอะฮ์หรือระบบการเมือง ไม่ใช่ส่งเสริมระบบโดยตัวมันเอง

ระบบเคาะลีฟะฮ์เป็นอุดมการณ์ยูโทเปีย ซึ่งก็เหมือนอุดมการณ์อื่นๆ คือวิธีการที่เราส่งเสริมอุดมการณ์ต่างๆ นั้นอย่างคอมมิวนิสต์ในอดีตเป็นที่นิยมมากเพราะได้รับการสนับสนุนโดยพันธกิจทางการเมืองที่ยิ่งใหญ่ แต่พัฒนาการต่อมาอ่อนแอลงเพราะไม่มีประเทศไหนเอาด้วย เช่นกันเคาะลีฟะฮ์ในอดีตก็ยิ่งใหญ่มากในฐานะเป็นระบบการเมืองในอดีตในฐานะ

ช่วงครอบเห็ด แต่ตอนนั้นคนพอใจกับระบบรัฐชาติ ตอนนี้มีประเทศมุสลิม 20 กว่าประเทศที่คิดเห็นเหมือนกันเรื่องระบบเคาะสิทธิ์ ปัญหาคือความท้าทายทางอุดมการณ์ ความเป็นเอกภาพของระบบรัฐชาติ นี่เป็นประเด็นที่ถกเถียงในอินโดนีเซียและมาเลเซีย

- **อิสลามคือสันติภาพและความมั่นคง ในมิติความมั่นคงจะอธิบายอย่างไรต่อการใช้ความรุนแรง**

อิสลามหมายถึงเสรีภาพและความมั่นคง แต่ความเป็นจริงแล้วมีหลายกลุ่มที่ใช้สัญลักษณ์ของอิสลามเพื่อวัตถุประสงค์ไม่ได้เพื่อสันติหรือความมั่นคงเลย จะทำอะไรถึงจะจัดการเรื่องนี้ได้ พุดตามตรงว่าในคำสอนก็มีญีฮาดซึ่งถูกตีความทั้งในทางสันติและความรุนแรง ในฮินดูก็มีเรื่องญีฮาดด้วย อย่างในชุมชนมุสลิมจะมีมุสลิมกลุ่มเล็กๆ ที่มีการตีความในลักษณะนี้ เพราะการตีความในแบบที่ใช้ความรุนแรงที่จริงแล้วมีข้อจำกัดมาก ชุมชนของชาวมุสลิมอยู่ภายใต้กรอบของรัฐชาติ ซึ่งต้องมีความไฝ่ฝืนความมุ่งหวังภายใต้กรอบนี้ มุสลิมสายกลางจะต้องทำงานให้หนักขึ้นเพื่อที่จะถอดรื้อการตีความที่ใช้ความรุนแรง

กลุ่มหัวรุนแรงตีความอีกว่าเป็นการต่อสู้โดยใช้ความรุนแรง แต่จริงๆ อีกความหมายหนึ่งคือการทำงานให้มากขึ้น การสักการะพระเจ้า จากรากศัพท์ “ญีฮาด” ตีความได้ว่า การทำให้ตัวเองบริสุทธิ์ทางจิตวิญญาณ ทำอย่างไรการตีความในลักษณะที่มีความสันติจะแพร่หลายออกไปสู่ชุมชนมุสลิมรวมทั้งขยายไปยังชุมชนที่นับถือศาสนาอื่นด้วย คนจะต้องมองว่าการตีความอิสลามไปในทางใช้ความรุนแรงถือเป็นพวกเบี่ยงเบน คนส่วนใหญ่ในชุมชนที่ไม่ใช่อิสลามก็รู้อิสลามน้อยมาก พอมีคนเอาความรุนแรงมาใช้ คนก็มองว่านี่คืออิสลาม แต่การตีความต่างๆ ต้องคำนึงถึงสภาพการณ์ในอดีตด้วย ไม่ใช่เอามาใช้ในปัจจุบัน นี่เป็นเรื่องต้องถกเถียงกันยาวนาน ในทางสังคม ชุมชนต้องมีวุฒิภาวะที่จะต้องผนวกเอาการตีความศาสนาในเชิงสันติเข้าไปในชุมชน รวมทั้งนโยบายของรัฐบาล

ในบริบทอินโดนีเซีย กระทรวงการต่างประเทศก็ทำงานเรื่องปาเลสไตน์ในการช่วยสนับสนุนจุดยืนของปาเลสไตน์ เราไม่เคยมีการพูดกับอิสราเอล เพื่อปกป้องสันติภาพและความถูกต้อง เพื่อไม่ให้มีการตีความอุดมการณ์ไปในทางรุนแรงหรือสุดโต่ง

- **ความพยายามพลิกวิกฤตเพื่อสร้างความเข้าใจอิสลามในอินโดนีเซีย**

ทุกที่ในโลกนี้ประเด็นเรื่องไซเชียมมีเดียเป็นความท้าทายมาก ในอินโดนีเซียสถานการณ์เลวร้ายลงทุกที โดยเฉพาะอย่างยิ่งการโฆษณาชวนเชื่อที่ใช้ไซเชียมมีเดียเป็นเครื่องมือ มันเกี่ยวพันกับพลวัตทางการเมือง กรณีการเลือกตั้งผู้ว่าจาการ์ตา กรณี Ahok เป็นเรื่องใหญ่โตมาก ประเด็นหนึ่งก็คือมีความพยายามของรัฐบาล (ผมพูดในฐานะที่ปรึกษาความมั่นคงของรัฐบาล) เรามีการจัดหน่วยเฉพาะกิจต่อต้านเรื่องการโฆษณาชวนเชื่อ และหน่วยงานนี้ตามดูว่ามีคำพูดที่สร้างความเกลียดชังใดบ้าง เราตามอธิบายกับประชาชนว่าที่แชร์กันแบบนั้นจริงหรือเปล่า สภาอุลามาฮ์ก็ประกาศฟัตวาให้คนใช้ไซเชียม

มีเดียอย่างชาญฉลาด ส่งเสริมให้ชาวมุสลิมรู้จักเผยแพร่และแก้ไขข้อมูลข่าวสารที่ผิดพลาด นี่เป็นความพยายามในส่วนของอินโดนีเซีย

- **ประเด็นเรื่องการก่อการร้ายกับขบวนการแบ่งแยกดินแดน**

เส้นแบ่งระหว่างการก่อการร้าย การแบ่งแยกดินแดน หรือขบวนการชาตินิยม เป็นปัญหาซับซ้อนมาก แต่ที่เราต้องมีความชัดเจน เราต้องพูดกันในรายละเอียด บางคนเปิดเว็บไซต์แล้วประกาศตัวว่าเป็นผู้ก่อการร้ายทั้งที่ความรู้เท่าทางอื่น เราจะต้องวิเคราะห์อย่างละเอียด

Dr. Angel Damayanti:

- **ประเด็นเรื่ององค์กรสร้างความเข้าใจระหว่างศาสนา**

ในอินโดนีเซียเรามีกลุ่ม 2 กลุ่มที่เป็นสายกลาง เราพยายามให้ประชาชนมาร่วมมือกันในการเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันทำงานกับชุมชน กับสังคม และยังมีองค์กรของนักวิชาการ เราพยายามสร้างความคิดผ่านการศึกษาว่าเราเป็นสังคมที่มีความหลากหลายและมีขันติธรรม เราสอนเด็กตั้งแต่เล็กจนถึงมหาวิทยาลัย เราสร้างความเป็นเอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย

- **อิสลามโมโฟเบีย หรือ มุสลิมโฟเบีย?**

ปัญหาไม่ได้เกิดจากอิสลามในฐานะเป็นศาสนา ศาสนาอิสลามสร้างสันติให้ทุกคน ทุกศาสนานั้นสอนให้ทุกคนนำมาซึ่งสันติ ความสุข และความรัก ปัญหาไม่ได้อยู่ที่ศาสนาแต่เป็นเรื่องคนว่าเขารับรู้คำสอนของศาสนาอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเชื่อมโยงประเด็นทางการเมือง ความต้องการปกครองตนเอง บางทีเชื่อมโยงกับเรื่องเศรษฐกิจด้วย ในอินโดนีเซีย คนพุทธ คนจีนรวยกว่าคนมุสลิมในประเทศ ประเด็นแบบนี้อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความขัดแย้งกันระหว่างกลุ่มศาสนา/ชาติพันธุ์ ตัวศาสนาไม่ใช่ปัญหา แต่เป็นเรื่องคนที่มองคำสอนของศาสนาในทางที่ผิด และใช้สัญลักษณ์ของศาสนาเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือประโยชน์ทางการเมือง

ดิฉันเห็นด้วยว่าเราไม่ควรใช้คำว่าอิสลามโมโฟเบีย ที่จริงเป็นความหวาดกลัวคนมากกว่า ดิฉันคิดว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่ศาสนา ปัญหาอยู่ที่คน ศาสนากับการเมืองเกี่ยวข้องกัน ทางออกต้องคิดจากทั้งสองด้าน จะแก้ปัญหามองเมืองอย่างไร และจะแก้ปัญหามองศาสนาอย่างไรด้วย

- **การกระจายอำนาจก่อให้เกิดอิสลามโมโฟเบียได้อย่างไร?**

ช่วงปี 1998-9 ที่มีเปลี่ยนแปลงทางการเมือง รัฐบาลอินโดนีเซียได้ออกกฏระเบียบ No.23/1999 แยกระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น รัฐบาลกลางเน้นการเงินการคลัง การต่างประเทศ การป้องกันประเทศ ความมั่นคง และเรื่องศาสนา โดยพื้นฐานแล้วเรื่องศาสนาก็ต้องถูกควบคุมโดยรัฐบาลกลาง แต่บทบาทนี้สามารถแบ่งปันให้รัฐบาลท้องถิ่นได้ในบางกรณี เช่น รัฐบาลท้องถิ่นชาวตะวันตก การปะทะกันระหว่างคริสเตียนกับมุสลิมมักเกิดขึ้นที่นี้ ชุมชนพุทธชุมชนคริสต์ที่

อยากตั้งศาสนสถานของตนเอง เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นก็มีอำนาจในการอนุญาตให้ก่อสร้างได้หรือไม่ การสร้างศาสนสถานต้องขออนุญาตจากผู้นำท้องถิ่นและผู้นำทางศาสนาด้วย ในชาวตะวันตก คนมากกว่า 90% เป็นมุสลิม ดังนั้นถ้าอยากสร้างโบสถ์ในชุมชนมุสลิมก็ยากที่จะได้รับอนุญาต ประเด็นนี้ยิ่งซับซ้อนมากขึ้นเรื่องเสรีภาพในการแสดงออกและการรวมตัว พรรคการเมืองอิสลามก็มีหลายพรรค คนมุสลิมที่เป็นสมาชิกพรรคอิสลาม ลองจินตนาการดูว่าผู้นำศาสนาและผู้นำการเมืองท้องถิ่นมีอำนาจอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้างศาสนสถานของศาสนาอื่น

ชุมชนชาวคริสต์ก็มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับชาติพันธุ์ สมมติดิฉันเป็นชาวบาติกและเป็นคริสเตียน อ.ยุหนานโตเป็นคนชาว ต่างคนก็มีโบสถ์ของตัวเอง เช่นคริสต์บาติกเรามีโบสถ์ของเรา คริสต์ชวาก็มีโบสถ์ของเขา ชุมชนชาวคริสต์ก็อยากมีโบสถ์ของตัวเองตามกลุ่มชาติพันธุ์มากขึ้น มุสลิมก็ยิ่งกลัวชาวคริสต์มากขึ้นว่าอยากขยายโบสถ์มากขึ้น ในพื้นที่ที่มีคนมุสลิมเยอะก็รู้สึกว่าชาวคริสต์อยากขยายโบสถ์ของตัวเอง ก็มีประเด็นขัดแย้งกันด้วย

กรณีโบโกในชาวตะวันตก ชาวคริสต์อยากตั้งโบสถ์ขึ้นมาในชุมชน บางคนในชุมชนไม่พอใจ ผู้นำท้องถิ่นไม่เห็นด้วยกับการสร้างโบสถ์ ชุมชนคริสเตียนก็พยายามร้องเรียนไปยังรัฐบาลกลางโดยใช้เวลายาวนานมาก จนกระทั่งรัฐบาลกลางอนุญาตให้ชุมชนคริสต์ตั้งโบสถ์ในพื้นที่นั้นได้ แต่รัฐบาลท้องถิ่นบอกไม่ได้ ชุมชนก็แบ่งเป็นสองฝ่าย ขบวนการหัวรุนแรงก็เริ่มเข้ามาคุกคามชาวคริสต์ มีการขว้างปาสิ่งของ ถึงแม้รัฐบาลจะอนุญาตแต่ผู้นำท้องถิ่นก็ยังยืนกรานไม่ยอมให้ตั้งโบสถ์ ทุกวันนี้ยังมีปัญหาอยู่ และมีปัญหาอีกหลายกรณีที่รัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่นขัดแย้งกันและมีมากขึ้นเรื่อยๆ

• ประเด็นความขัดแย้งทางการเมือง หรือศาสนา หรือชาติพันธุ์

ความขัดแย้งที่อัมบนและโบโซยุค 1990 บางคนบอกว่าเป็นเรื่องความขัดแย้งทางศาสนา บางคนบอกว่าไม่ใช่ เป็นความขัดแย้งทางการเมืองที่ใช้ศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ที่จริงความขัดแย้งที่โบโซและอัมบนเริ่มขึ้นมาจากการทะเลาะกันเองของเยาวชนสองคนที่มีมาจากต่างศาสนา คือเป็นมุสลิมกับเป็นคริสต์ คนหนึ่งเมาแล้วเริ่มทะเลาะกับอีกคน นับแต่นั้นมาการทะเลาะเบาะแว้งกันเกิดขึ้นในช่วงการเลือกตั้งใกล้ช่วงฮารีรายอ ช่วงการเฉลิมฉลอง ทำให้ขยายลูกกลมใหญ่โต มีประเด็นว่าคนมุสลิมอยากฆ่าคนคริสต์ คนคริสต์อยากฆ่าคนมุสลิม พอเกิดปัญหานี้ทุกคนก็ตื่นตระหนกกลายเป็นปัญหาลูกกลมใหญ่โตแต่จริงๆ มันเริ่มจากการทะเลาะกันเองแล้วถูกทำให้เป็นประเด็นทางการเมืองโดยผู้นำทางการเมืองที่อยากจะได้คะแนนเสียงเพื่อชนะการเลือกตั้ง นั่นคือสิ่งที่เกิดขึ้นในอัมบนและโบโซ

อีกประเด็นคือเกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจ เป็นเรื่องของคนมาใหม่กับคนในพื้นที่เดิม คนมาใหม่พยายามเอาชีวิตรอดในพื้นที่ เลยรวยกว่าคนท้องถิ่น วิธีคิดคนท้องถิ่นแตกต่างกับคนเข้ามาอยู่ใหม่ ทำให้เกิดช่องว่างทางเศรษฐกิจและทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น

กรณีติมอร์เลสแต่เป็นความขัดแย้งใหม่ กรณีติมอร์เลสแต่แตกต่างจากสองกรณีนี้ ในยุคเรียกร็องเอกราช มีข้อตกลงระหว่างรัฐบาลอินโดนีเซียกับดัตช์ว่าพื้นที่ของอินโดนีเซียถูกรอบครอบโดยเจ้าอาณานิคมดัตช์ แต่ติมอร์ตกอยู่ใต้

อาณาเขตโปรตุเกสช่วง 1970 ตกลงติมอร์เลสแต่จะได้อิสระด้วยหรือไม่ ตอนนั้นมีประเด็นคอมมิวนิสต์เนื่องจากรัฐบาลซูฮาร์โตช่วง 1980 ต่อสู้กับอุดมการณ์คอมมิวนิสต์ รัฐบาลเกรงว่าติมอร์จะตกอยู่ใต้การปกครองของคอมมิวนิสต์ รัฐบาลพยายามจะช่วยปกป้องประชากรในติมอร์เลสแต่ไม่ให้คอมมิวนิสต์ขยายตัว จึงมีการทำประชามติให้ประชาชนติมอร์เลือกว่าจะแยกเป็นรัฐอิสระปกครองตนเอง หรือจะเข้าร่วมกับอินโดนีเซีย หรือจะไปอยู่กับโปรตุเกส ในยุคฮาบีบี ผลการลงประชามติคือติมอร์เลสแต่แยกเป็นรัฐอิสระ ปี 1990 ติมอร์เลสแต่ก็เป็นประเทศใหม่ที่แยกตัวจากอินโดนีเซีย

กรณีปาปัวกับอัมบน เป็นขบวนการชาตินิยม ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานศาสนา แต่ศาสนาก็มีบทบาทอยู่บ้าง ในกรณีของอัมบนมีศาสนาคริสต์โมโลกูใต้ อุดมการณ์ของขบวนการไปทางคริสต์มากกว่า รัฐบาลกลางก็ไม่ได้สนใจชุมชนคริสต์ในอินโดนีเซียตะวันออก พวกเขาเลยพยายามจะปกครองตัวเอง ประกาศตัวว่าจะเป็นประเทศเอกราช แต่ปัจจุบันสาธารณรัฐโมโลกูไม่ได้เป็นประเด็นอีกแล้วในอินโดนีเซีย แต่กรณีปาปัวยังเป็นประเด็นค้างคาอยู่ แต่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องศาสนา เป็นเรื่องความเหลื่อมล้ำ ช่องว่างทางเศรษฐกิจ และความยุติธรรมทางสังคม รัฐบาลอินโดนีเซียไม่ได้สนใจปาปัว ตอนนั้นรัฐบาลโจโกวีให้ความสนใจที่มากขึ้นและขบวนการที่นี้ก็เริ่มให้ความร่วมมือกับโจโกวี

กรณีโบโก แม้ทางชุมชนคริสต์ทั้งสองอาทิตย์จะไปทำเนียบประธานาธิบดีเพราะอยากได้ความยุติธรรมจากรัฐบาลจนถึงทุกวันนี้ยังเป็นปัญหาค้างคาอยู่ แม้ว่ารัฐบาลท้องถิ่นพยายามเอื้อให้ชุมชนคริสต์ให้ไปตั้งโบสถ์ที่อื่น แต่ทางชุมชนไม่ยอมรับข้อเสนอจากรัฐบาลท้องถิ่น ในอัมบน ในปาปัว พื้นที่ที่มีชาวคริสต์เยอะ ชุมชนมุสลิมก็เริ่มมีปัญหามากขึ้นในการตั้งมัสยิดของตัวเองซึ่งเป็นปฏิกิริยาตอบโต้กันและตอนนี้ยังเป็นปัญหาคาราคาซังอยู่

ดร.สุชาติ เศรษฐมาลินี:

• **ปรากฏการณ์หวาดกลัวอิสลามนี้เราจะป้องกันอย่างไร**

เราอาจลองเรียนรู้จากที่อื่น ยกตัวอย่างมัสยิดที่ดาลัด รัฐเทกซัส เปิดเป็นคลินิกรักษาให้บริการให้การรักษาทุกคน ไม่เลือกศาสนา ในมาเลเซียก็มีการเปิดมัสยิดให้คนมาเรียนรู้ มีการทำคลิป "I went to a Mosque...Look what I saw" ทำให้เกิดความเข้าใจอิสลามอย่างไร มีความพยายามหลายรูปแบบมากทั้งหนังสือ โปสเตอร์ ฯลฯ

สิ่งที่เราทำที่แม่ฮ่องสอน เราเป็นชุมชนมุสลิมเล็กๆ ทุกๆ วันเด็ก เด็กมุสลิมต้องชวนเด็กพุทธอย่างน้อยสองสามคน หรือต่างศาสนิกมาร่วมงานวันเด็กในมัสยิดและต้องดูแลเพื่อนต่างศาสนิกอย่างดีตามมารยาทของอิสลาม ภาพที่เราเห็นคือพี่น้องชาวพุทธมาช่วยกันปิดกวดมัสยิด

ดังนั้นเราต้องหาพันธมิตรหาแนวร่วม ตอนนั้นเรามีพระดีๆ มากมายที่ไม่เห็นด้วยกับพระที่สร้างความเกลียดกลัวอิสลาม เช่นพระไพศาลตั้งคำถามว่าชาวพุทธเราทำหน้าที่ตนเองดีแล้วหรือ มุสลิมก็เหมือนกัน เราก็ต้องทบทวนตัวเอง แทนที่จะชี้หน้าตำคนอื่น ในพื้นที่อยุธยาที่เรื้อลม พระก็เข้ามาให้ความช่วยเหลือมุสลิม โครงสร้างความสัมพันธ์ของเราสำคัญมาก เรา

จะอยู่กันยังไง ทุกวันนี้ “ไม่เพียงคนที่ไม่ใช่มุสลิมที่ล้มเหลวที่จะเข้าใจมุสลิม แต่คนมุสลิมก็ล้มเหลวที่จะอธิบายตัวเอง” (คำกล่าวของ Akbar Ahmed)

- **อิสลามโมโฝเบียจะย้อนกลับมามีผลกระทบกับพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้**

แน่นอน คนในพื้นที่ที่มีความสำคัญในการกำหนดชะตาชีวิตของตัวเอง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อถึงวาระการเมืองที่ต้องตัดสินใจ คนทั้งประเทศก็จะมีส่วนสำคัญ ถ้าการรับรู้ของคนทั้งประเทศมองมุสลิมเป็นลบ ก็จะมีผลต่อทิศทางการตัดสินใจ การหาพันธมิตรในการกำหนดชะตาชีวิตของตัวเองในภายภาคหน้าต้องนอกเหนือจากสามจังหวัดแล้ว ไม่อย่างนั้นก็มีผลกระทบแน่นอน

- **จะแก้ปัญหาด้วยวิถีทางการเมืองหรือหลักศาสนา?**

คำถามที่ว่าปัญหาจังหวัดชายแดนใต้เป็นปัญหาศาสนาหรือชาติพันธุ์ มันแยกกันไม่ออก ความภาคภูมิใจในชาติพันธุ์เป็นเรื่องใหญ่และเรื่องสำคัญ

การใช้มาตรการทางการเมืองหรือศาสนาแยกกันไม่ออก ต้องไปด้วยกันทั้งสองด้าน ผมให้ความสำคัญมากกับปัจจัยทางศาสนาเพราะศาสนาคือรากฐานของชีวิต สันติสุขระหว่างศาสนาจะเกิดขึ้นไม่ได้ถ้าไม่มีการพูดคุยระหว่างศาสนา และการพูดคุยระหว่างศาสนาจะเกิดขึ้นไม่ได้หากเราไม่เข้าใจแก่นคำสอนของศาสนา

- **อิสลามโมโฝเบีย หรือ มุสลิมโฝเบีย?**

สิ่งที่เกิดขึ้นรากเหง้าของปัญหาไม่ใช่มุสลิมอย่างเดียว แต่มองว่ารากเหง้าปัญหามาจากคำสอนของศาสนาอิสลามที่สอนให้คนอยู่ร่วมกับคนอื่นไม่ได้ สิ่งที่เราต้องทำ ยกตัวอย่างเช่นงานจัดแสดงศิลปะปาตานีที่แกลเลอรีใหม่เอี่ยม จ.เชียงใหม่ เป็นความพยายามอย่างหนึ่งที่เป็นสัญญาณที่ดีถ้าเรามองศิลปะเป็น soft power ผมเชื่อว่าศาสนามีพลัง

- **พุทธโฝเบียจะมีผลกระทบต่อเราไหม และในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้เอาไปใช้ได้หรือเปล่า**

ผมอยากตั้งข้อสังเกตเบื้องต้น เวลาเราพูดถึงอะไรโฝเบียมันขึ้นอยู่กับ unit of analysis ด้วย ในยุโรปมุสลิมเป็นคนส่วนน้อย มีการกระทำบางอย่าง เช่น ทำร้าย ด่าทอ ในบริบทสามจังหวัดชายแดนใต้ คนส่วนใหญ่เป็นมุสลิม มีคนพุทธเป็นคนส่วนน้อย แล้วมีพุทธโฝเบียไหม ความเกลียดกลัวชาวพุทธ น่าสนใจมาก มันไม่มึงงานศึกษาเรื่องพวกนี้แต่ผมเห็นร่องรอยที่อยากให้เราช่วยหาคำตอบว่าเป็นหรือไม่เป็น

มีคนเคยชวนผมไปพูดที่นราธิวาส มีผู้หญิงมาจากยะลาซึ่งไม่ใช่มุสลิม เธอเล่าว่า “ครั้งหนึ่งอยู่บริเวณวัด ใกล้เคียง วัด ก็มีเด็กมุสลิมไปวิ่งเล่น ครั้งหนึ่งเขาได้เชิญพระสงฆ์มาวัดนั้น เขาว่าถ้าพระก้าวลงจากรถ เด็กมุสลิมพวกนี้จะถ่มน้ำลายปรากฏว่าพอพระสงฆ์ลงจากรถ เด็กถ่มน้ำลายจริง”

สิ่งที่ผมพูดมาทั้งหมด รูปแบบการกระทำแบบนั้นเป็นพุทธโฝเบียด้วยหรือเปล่า เด็กที่อยู่ในพื้นที่นั้นบอกว่าตัวเองก็เคยได้ยินให้ทำแบบนี้ต่อๆ มาแต่ไม่รู้ว่ามีใครเป็นคนสอน

เราพยายามจะเอาคนต่างศาสนามาร่วมแก้ไขปัญหาในชุมชน เช่นปัญหาสุขภาพ มุมมองศาสนาจะเอามาแก้ไขปัญหาอย่างไร แทนที่จะมองศาสนาเป็นรั้วหนาม เรามองให้มันเป็นเส้นบางๆ ทำอย่างไรให้เคารพความแตกต่างตรงนั้น ผมเรียกร้องให้เราหันมาหาแก่นของศาสนา ให้เขาเห็นอิสลามในตัวเรา

ชุดความรู้ IPP เป็นการสรุปความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการสันติภาพจากวิทยากรซึ่งได้รับเชิญมาแลกเปลี่ยนในเวทีเรียนรู้ (Learning Platform) อันเป็นพื้นที่กลางที่ประกอบด้วยคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีภูมิหลังและความเห็นทางการเมืองที่แตกต่างหลากหลายมาร่วมพูดคุยกัน วง IPP นี้ริเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 2554 ด้วยความร่วมมือจากสถาบันสันติศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, สถาบันวิจัยความขัดแย้งและความหลากหลายทางวัฒนธรรมภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, ศูนย์ข่าวสารสันติภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันสิทธิมนุษยชนและสันติศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล, สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้, มูลนิธิเบิร์กฮอฟ, และศูนย์ความร่วมมือทรัพยากรสันติภาพ